

O 80,9 % elektrina, o 36 % všechno. Jak Čech padl na hubu

- CZ24 News | 27. února 2024

ČESKO: Pamatujete se ještě na rok 2020? Statistici ano. Premiér Fiala minulý čtvrtek vzhledem k současným statistikám prohlásil, že jsme již z nejhoršího venku a že rok 2024 je „rok naděje“. Hlavní ekonom České bankovní asociace Jakub Seidler ale srovnal data za 4 roky a toto srovnání není pro ČR lichotivé. Jak moc průměrný Čech „padl na hubu“? Oproti roku 2020 platíte za všechno o skoro 36 % více. Z toho o 27,5 % víc za potraviny, 34,3 % za služby a celých 80,9 % za elektrinu. Přitom v průměru EU zdražila „jen“ o 44 %. Ve zdražování jsme tak v EU čtvrtí.

Ve čtvrtek premiér Petr Fiala zveřejnil video, ve kterém, na základě dat z Eurostatu, tvrdí, že to nejhorší je již za námi a že „rok 2024 je rokem naděje“. Zmínil, že data Eurostatu ukazují, že ČR je v první třetině zemí s nejnižší inflací v celé EU, konkrétně na devátém místě a že současná inflace je nejnižší od března 2021 a je třetinová vůči prosinci roku 2021, kdy se tato vláda ujala mandátu. „Já myslím, že to je určitě dobrá zpráva pro všechny občany České republiky. Nízká inflace je důležitá. Znamená to konec zdražování – ať už potravin, energie nebo třeba úvěrů. A v kombinaci s růstem ekonomiky to bude znamenat i růst reálných mezd. A to je určitě pozitivní pro celou Českou republiku,“ prohlásil premiér minulý čtvrtek.

Vážení přátelé, to nejhorší je za námi.

Právě se dívám na data z Eurostatu a ta jasně ukazují, že jsme v první třetině zemí s nejnižší inflací v EU. Máme nejnižší inflaci od března 2021.

Česko zvládlo boj s inflací. Končí stres a nejistota ze zdražování. V kombinaci s...
pic.twitter.com/DRfwdJMHS3

— Petr Fiala (@P_Fiala) [February 22, 2024](#)

Jenže ve čtvrtek se na data, která Eurostat zveřejnil, zaměřil také hlavní ekonom České bankovní asociace Jakub Seidler. Který, stejně jako například ekonomka Markéta Šichtařová, připomenul, že odezněla nízká srovnávací základna z roku 2022. A ČR se tak v inflaci propadla pod průměr EU.

Protože srovnávat meziroční inflaci za jeden měsíc mezi zeměmi má určitá úskalí, zaměřil se raději na dlouhodobější srovnání, a to čtyřleté. V něm Česká republika zdaleka tak dobře nevypadá, je na čtvrtém místě. První je Maďarsko, následuje Estonsko a Polsko. Od roku 2020 se dle dat Eurostatu a České bankovní asociace ceny zvýšily o 35,8 %. Průměr EU je přitom 21,1 %. Velmi blízko je mu například Německo. Z grafu je také patrné, že za poslední 4 roky trpělo inflací zejména východní křídlo EU.

Ojedinělý byl dle Seidlera pád cen potravin, téměř pětiprocentní. I ve čtyřletém srovnání vychází Česko relativně dobře, tedy vůči ostatním státům. Ceny se zvýšily „jen“ o 27,5 %, tedy více než čtvrtinu. Průměr EU se přitom blíží spíše jedné třetině s 31,6 %. Zvláště Maďarsko zažilo v cenách potravin silnou inflaci dosahující skoro 70 %. Procentuálně se také potraviny více zdražily například Němcům než Čechům.

(2/n)

Důležitým protiinflačním prvkem v lednu byl v ČR vývoj cen potravin, což ukázala již dříve zveřejněná domácí inflační čísla. Nad očekávání silný propad u cen potravin ilustruje i mezinárodní srovnání, když meziroční pokles v ČR o 5 % byl nejsilnější v EU a mezi zeměmi... pic.twitter.com/Rj6GMJJxjQ

— Jakub.Seidler (@JakubSeidler) [February 22, 2024](#)

Mnohem hůře je na tom ale Česko s cenami energií. Meziročně se cena elektřiny zvýšila o 13,3 %. Větší skok byl jen Estonsku, Francii a Portugalsku. Přitom v EU se povětšinou ceny elektřiny snižovaly, Česko patří mezi 8 zemí, kde tomu tak nebylo. Ještě horší je ale pro ČR čtyřleté srovnání, ve kterém je druhé nejhorší. Od roku 2020 elektřina dle dat zdražila o 80,9 %. Jediná země, která je na tom v tomto srovnání hůř, je Estonsko, kde zdražení atakuje 300 %, tedy ceny vyletěly skoro čtyřnásobně. Jak Seidler podotýká, zdražení je dvojnásobné oproti průměru EU, který je 44 %.

Ani u plynu to není o moc lepší. „V případě plynu ceny meziročně poklesly o 6,5 %, což bylo blízko průměru EU. Z dlouhodobějšího pohledu byly ceny plynu v ČR dvojnásobné (4. příčka za Rakouskem, Lotyšskem a Litvou) a citelně nad průměrem EU (64 %),“ říká.

Pak jsou zde služby, kde se Česko nemá čím chlubit ani z ročního, ani z dlouhodobějšího srovnání. Meziročně se jejich cena zvýšila o 7,1 %, což je nad průměrem EU, který je 4,5 %. Menší zdražení zažili například již zmínění Němci, nebo Italové a Francouzi. Vyšší naopak Poláci a Maďaři.

Podobný obrázek je pak u čtyřletého srovnání. Čechům se služby zdražily o více než třetinu, téměř o 20 % více, než je průměr EU (15,5 %). Horší čísla mají jen Litevci, Maďaři a Poláci. Němci, Italové i

Francouzi jsou pod průměrem EU.

(4/n)

Růst cen služeb setrvává však v ČR nadále v první pětici zemí, a to jak z dlouhodobějšího, tak meziročního pohledu. pic.twitter.com/dp7L4auS4d

— Jakub.Seidler (@JakubSeidler) [February 22, 2024](#)

A pokud vezmeme inflaci bez energií a potravin, vypadá situace takto: „Růst cen bez potravin a energií reflektuje skutečnost, že potraviny působily v lednu pro ČR protiinflačně, zatímco energie proinflačně. Z meziročního pohledu se tak ČR dostává opět nad průměr EU, z dlouhodobého pohledu stále top 3.“ Zdražení za 4 roky je oproti průměru EU dvojnásobné.

Na závěr se Seidler zaměřil na meziměsíční inflaci, tedy jak se cenová hladina změnila z prosince na leden. „Z pohledu meziměsíčního vývoje cen a ‚obávaného‘ lednového přecenění byla ČR stále první, ačkoli samotné číslo skončilo pod očekávání analytiků. První byla také z pohledu meziměsíčního růstu cen služeb (1,9 % mom), druhá z pohledu MoM růstu cen energií (5 % mom) a první z pohledu meziměsíčního vývoje jádrové inflace (+1,2 % mom),“ poukazuje hlavní ekonom ČBA.

(6/6) Z pohledu meziměsíčního vývoje cen a „obávaného“ lednového přecenění byla ČR stále první, ačkoli samotné číslo skončilo pod očekávání analytiků.

První byla také z pohledu meziměsíčního růstu cen služeb (1,9 % mom), druhá z pohledu MoM růstu cen energií (5 % mom) a první z... pic.twitter.com/fn1RHWPQ3p

— Jakub.Seidler (@JakubSeidler) [February 22, 2024](#)

ZDROJ: PL